

Livsmedelskontroll och genteknik

Sammanfattning

I betänkandet behandlas 51 motionsyrkanden från allmänna motionstiden åren 1999 och 2000 om livsmedelskontroll och 3 motionsyrkanden om genteknik. I motionerna tas frågor upp om bl.a. märkning av livsmedel, s.k. funktionella livsmedel, livsmedelssäkerhet, småskalig livsmedelsproduktion samt regler för och forskning om genetiskt modifierade organismer. Beredningen har skett i enlighet med utskottets planering av motionsbetänkanden under innevarande mandatperiod, vilket bl.a. innebär att vissa ärendegrupper inte behandlas rutinmässigt vid varje riksmöte utan med något längre intervaller.

Med anledning av tre motioner (v, c) föreslår utskottet ett tillkännagivande av innebörd att regeringen bör återkomma till riksdagen med förslag som kan förbättra förutsättningarna för den småskaliga livsmedelsproduktionen. Övriga motionsyrkanden avstyrks, bl.a. med hänvisning till EG:s rättsakter på livsmedelsområdet, till pågående arbete inom EU och nationellt och till regeringens beredning av Bioteknikkommitténs betänkande (SOU 2000:103).

Till betänkandet fogas 12 reservationer och 3 särskilda yttranden.

Innehållsförteckning

Sammanfattning.....	1
Innehållsförteckning.....	2
Utskottets förslag till riksdagsbeslut.....	3
Redogörelse för ärendet.....	6
Utskottets överväganden	6
Märkning av livsmedel	6
S.k. funktionella livsmedel	10
Dricksvatten.....	11
EU:s livsmedelsmyndighet	12
Småskalig livsmedelsproduktion	13
Livsmedelssäkerhet	15
Genteknik	18
Övriga frågor	19
Reservationer.....	21
1. Märkning av livsmedel (punkt 1).....	21
2. Märkning av livsmedel (punkt 1).....	21
3. Obligatorisk märkning av ägg (punkt 3).....	22
4. S.k. funktionella livsmedel (punkt 4).....	22
5. Inrättande av en europeisk livsmedelsmyndighet (punkt 6)	23
6. Lokalisering av en europeisk livsmedelsmyndighet (punkt 7).....	23
7. Besiktning av vilt (punkt 10)	24
8. Global livsmedelssäkerhet m.m. (punkt 11)	24
9. Resurssnål livsmedelsproduktion (punkt 12).....	25
10. Förändrade matvanor (punkt 13)	25
11. Kommunal livsmedelskontroll (punkt 15).....	26
12. Genteknik (punkt 19).....	26
Särskilda yttranden.....	28
1. Obligatorisk märkning av ägg	28
2. Dricksvatten.....	28
3. Skärpta regler för livsmedelssäkerheten inom EU.....	28
Förteckning över behandlade förslag.....	30
Motioner från allmänna motionstiden 1999.....	30
Motioner från allmänna motionstiden 2000.....	31

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Med hänvisning till de motiveringar som framförs under Utskottets överväganden föreslår utskottet att riksdagen fattar följande beslut:

1. Märkning av livsmedel

Riksdagen avslår motionerna 1999/2000:MJ252 yrkande 6, 2000/01: MJ233 yrkande 6, 2000/01:MJ257 yrkande 5, 2000/01:MJ531, 2000/01: MJ711 yrkande 16, 2000/01:Bo520 yrkande 3 och 2000/01:Sf274 yrkande 22.

Reservation 1 (mp)

Reservation 2 (c)

2. Ursprungsmärkning av fisk och fiskprodukter

Riksdagen avslår motion 2000/01:MJ418 yrkande 4.

3. Obligatorisk märkning av ägg

Riksdagen avslår motion 2000/01:MJ523 yrkande 2.

Reservation 3 (mp)

4. S.k. funktionella livsmedel

Riksdagen avslår motionerna 2000/01:MJ248 yrkande 2, 2000/01:MJ256 yrkande 16 och 2000/01:MJ526.

Reservation 4 (m)

5. Dricksvatten

Riksdagen avslår motionerna 1999/2000:MJ727 yrkande 7 och 2000/01:MJ533.

6. Inrättande av en europeisk livsmedelsmyndighet

Riksdagen avslår motionerna 2000/01:MJ233 yrkande 7, 2000/01:K398 yrkande 25 delvis och 2000/01:U513 yrkande 11.

Reservation 5 (c, fp)

7. Lokalisering av en europeisk livsmedelsmyndighet

Riksdagen avslår motionerna 2000/01:MJ233 yrkande 8 och 2000/01: MJ536.

Reservation 6 (kd, m, c, fp)

8. Småskalig livsmedelsproduktion

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad utskottet anfört om förutsättningarna för småskalig livsmedelsproduktion. Därmed bifaller riksdagen delvis motionerna 1999/2000:MJ522, 2000/01:MJ512 yrkande 1 och 2000/01:MJ517 yrkande 8.

9. Mobila slakterier

Riksdagen avslår motionerna 1999/2000: MJ215 yrkande 2, 1999/2000: MJ249, 2000/01: MJ215, 2000/01: MJ236 och 2000/01: MJ517 yrkande 9.

10. Besiktning av vilt

Riksdagen avslår motion 2000/01: MJ540.

Reservation 7 (m)

11. Global livsmedelssäkerhet m.m.

Riksdagen avslår motion 2000/01: MJ218 yrkandena 1 och 8.

Reservation 8 (v)

12. Resurssnål livsmedelsproduktion

Riksdagen avslår motion 1999/2000: MJ547 yrkandena 2, 3 och 5.

Reservation 9 (mp)

13. Förändrade matvanor

Riksdagen avslår motion 1999/2000: MJ547 yrkandena 1 och 7.

Reservation 10 (mp)

14. Skärpta regler för livsmedelssäkerheten inom EU

Riksdagen avslår motionerna 1999/2000: MJ252 yrkande 2, 1999/2000: N214 yrkande 17, 1999/2000: U514 yrkande 9, 2000/01: MJ233 yrkande 5, 2000/01: MJ243 yrkande 14, 2000/01: MJ257 yrkande 2, 2000/01: MJ543 och 2000/01: K398 yrkande 25 delvis.

15. Kommunal livsmedelskontroll

Riksdagen avslår motion 2000/01: MJ233 yrkande 9.

Reservation 11 (c)

16. Översyn av den centraliserade laboratorieverksamheten

Riksdagen avslår motion 2000/01: MJ541.

17. En s.k. Livsmedels-Fass

Riksdagen avslår motion 1999/2000: U512 yrkande 16.

18. Codex Alimentarius och svenska livsmedel

Riksdagen avslår motion 2000/01: MJ529.

19. Genteknik

Riksdagen avslår motionerna 2000/01: MJ504 och 2000/01: MJ537.

Reservation 12 (kd)

20. Matkvalitet och måltidens betydelse

Riksdagen avslår motion 2000/01: MJ259 yrkande 10.

21. Ett livsmedelsforskningsinstitut

Riksdagen avslår motion 2000/01:MJ248 yrkande 4.

22. Kvalitetsförbättring av det svenska oxköttet

Riksdagen avslår motion 1999/2000:MJ207.

Stockholm den 13 februari 2001

På miljö- och jordbruksutskottets vägnar

Ulf Björklund

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Ulf Björklund (kd), Sinikka Bohlin (s), Göte Jonsson (m), Kaj Larsson (s), Jonas Ringqvist (v), Ingvar Eriksson (m), Alf Eriksson (s), Carl G Nilsson (m), Ingemar Josefsson (s), Ann-Kristine Johansson (s), Kjell-Erik Karlsson (v), Catharina Elmsäter-Svärd (m), Gudrun Lindvall (mp), Eskil Erlandsson (c), Harald Nordlund (fp), Michael Hagberg (s) och Ester Lindstedt-Staaf (kd).

Redogörelse för ärendet

I betänkandet behandlas 54 motionsyrkanden från allmänna motionstiden 1999 respektive 2000. Många av de frågor som nu är aktuella behandlades även hösten 1999 i betänkande 1999/2000:MJU5. Motionerna tar upp bl.a. frågor om märkning av livsmedel, s.k. funktionella livsmedel, småskalig livsmedelsproduktion och genteknik.

När det gäller småskalig livsmedelsproduktion kan nämnas att utskottet har mottagit uppvaktning från företrädare för Småskaliga slakteriers förening.

Utskottet konstaterar att EG:s rättsakter på livsmedelsområdet till övervägande del är totalharmoniserade, vilket innebär att det inte är tillåtet för ett medlemsland att ha vare sig strängare eller mer liberala bestämmelser. Bestämmelser om förädling av livsmedel regleras i huvudsak i livsmedelslagen (1971:511) med detaljföreskrifter som utfärdas av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer, bl.a. förordningen (1989:1110) om avgift för livsmedelstillsyn m.m. Även i Livsmedelsverkets (SLV) författningssamling finns ett flertal bestämmelser om livsmedelshandtering. Förutom till dessa regler hänvisar utskottet bl.a. till beredningen i Regeringskansliet av betänkandet SOU 1998:61 om livsmedelstillsynen i Sverige. I sin behandling av de motioner som tar upp frågor om genteknik hänvisar utskottet främst till Bioteknikkommitténs betänkande (SOU 2000:103) som även det bereds i Regeringskansliet.

Utskottets överväganden

Märkning av livsmedel

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker motioner om märkning av livsmedel (s, m, c, fp, mp) med hänvisning till EG:s rättsakter på livsmedelsområdet och pågående arbete med frågorna inom EU och nationellt.

Utskottets ställningstagande

Som utskottet vid flera tidigare tillfällen framhållit (se bl.a. bet. 1999/2000: MJU5) är EG:s rättsakter på livsmedelsområdet till övervägande del totalharmoniserade, vilket innebär att det inte är tillåtet för ett medlemsland att ha vare sig strängare eller mer liberala bestämmelser. EG:s regler bygger i stora delar på internationella rekommendationer från Codex Alimentarius, som är samlingsnamnet för FAO:s (FN:s livsmedelsorgan Food and Agriculture Organization) och WHO:s gemensamma program för bl.a. standarder, riktlinjer och råd. Inom EU gäller sedan den 1 januari 2001 rådets förordning (EG) nr 2772/99 om allmänna bestämmelser för ett obligatoriskt system för märk-

ning av nötkött. Denna förordning har ersatt en tidigare förordning, (EG) nr 820/97, om ett system för frivillig, detaljerad märkning av nötkött och nötköttsprodukter, såsom ursprung, vissa kännetecken eller produktionsförhållanden. När det gäller krav på märkning av allergiframkallande ingredienser har en lista framställts över de ingredienser som skall anges på förpackningen.

Enligt direktiven nr 99/10/EEG (om undantag från bestämmelserna i artikel 7 i rådets direktiv nr 79/112/EEG om märkning av livsmedel) och 1997/4/EEG skall mängddeklaration anges för vissa ingredienser eller grupper av ingredienser, bl.a. socker och sötningsmedel och t.ex. champinjoner i champinjonsoppa respektive svamp i svampsoppa.

Inom Codex Alimentarius fattades i juli 1999 beslut att, om en sammansatt ingrediens utgör mindre än 5 % av det färdiga livsmedlet, t.ex. majonnäs i potatissallad, endast den sammansatta ingrediensen behöver anges. Dessförinnan gällde en regel om minst 25 %. EU:s vitbok om livsmedelssäkerhet innehåller 85 olika förslag om skärpning av märkningsdirektivet nr 79/112/EEG i samma riktning som Codex Alimentarius, bl.a. sänkning till 5 %. Dessutom innehåller vitboken en lista på de allergiframkallande ämnen som alltid skall anges. Arbeta med ändring av direktivet pågår.

Beträffande genetiskt modifierade organismer (GMO) finns grundläggande märkningsregler för s.k. nya livsmedel (inklusive genmodifierade livsmedel) i parlamentets och rådets förordning (EG) nr 258/97 om nya livsmedel och livsmedelsingredienser. Nya livsmedel skall märkas om de skiljer sig från traditionellt framställda livsmedel. Alla genmodifierade färska frukter och grönsaker, spannmål och gryn av olika slag skall märkas. Förordningen ställer vidare krav på bl.a. säkerhetsbedömning av nya livsmedel och livsmedelsingredienser. Utöver de uppgifter som föreskrivs i direktiv nr 79/112/EEG fastställer rådets förordning (EG) nr 1139/98 (om obligatoriska uppgifter vid märkning av vissa livsmedel som framställts från genetiskt modifierade organismer) särskilda märkningsregler för livsmedel från genetiskt modifierad soja och majs. Kommissionens förordning (EG) nr 49/2000 om ändring av rådets förordning (EG) nr 1139/98 innebär att, utöver de uppgifter som föreskrivs i direktiv nr 79/112/EEG, ett tröskelvärde på 1 % införs för oavsiktlig förorening av livsmedel med DNA eller protein som härrör från genetisk modifiering. Märkningskravet gäller inte förekomst av GMO under denna gräns. Kommissionens förordning (EG) nr 50/2000 om märkning av livsmedel och livsmedelsingredienser som innehåller genetiskt modifierade tillsatser och aromer eller sådana som framställts av GMO innebär en utvidgning av märkningsbestämmelserna till tillsatser och aromer. Kommissionen arbetar med ytterligare förslag om harmonisering och komplettering av gällande bestämmelser. I sammanhanget vill utskottet erinra om Bioteknikkommitténs nyligen framlagda betänkande Att spränga gränser – Bioteknikens möjligheter och risker (SOU 2000:103). Betänkandet bereds i Regeringskansliet.

För kemikalier gäller främst EG:s direktiv nr 67/548/EEG om klassificering, förpackning och märkning av kemiska ämnen och nr 99/45/EEG om klassificering, förpackning och märkning av farliga preparat jämte följdför-

fattningar, där dessa frågor regleras i detalj. Dessutom pågår arbete med klassificering av nya ämnen och uppdatering av gällande regler. Kommissionen kommer vidare att under våren lägga fram förslag om en ny kemikaliestrategi. För Sveriges del omfattas frågor om den framtida kemikaliepolitiken även i första hand av det nationella miljö kvalitetsmålet Giftfri miljö, och en proposition om den nya kemikaliepolitiken är aviserad till våren 2001.

När det gäller hushållskemikalier föreslås i betänkandet Märk väl! (SOU 1999:7) att konsumenterna genom författning garanteras information om bl.a. de hushållskemikalier som i enlighet med gällande lagstiftning på området inte bedömts som brandfarliga, hälso- eller miljöfarliga. Information beträffande dessa produkter regleras genom generalklausulen om informationsskyldighet vid marknadsföring i marknadsföringslagen (1995:450). Denna informationsskyldighet kan preciseras genom riktlinjer utfärdade av Konsumentverket efter överläggningar med näringslivets organisationer. Sådana riktlinjer (KOVFS 1991:1) har utfärdats för en grupp hushållskemikalier, tvättmedel avsedda för textilier. En översyn av dessa riktlinjer pågår. I sammanhanget bör även nämnas Konsumentpolitiska kommitténs betänkande Starka konsumenter i en gränslös värld (SOU 2000:29) som bereds i Regeringskansliet inför en aviserad proposition om en ny konsumentpolitik.

Avslutningsvis vill utskottet erinra om att inom EU gäller förbud mot hormoner i produktionshöjande syfte enligt direktiv nr 96/22/EG Förbud mot användning av vissa ämnen med hormonell och tyreostatisk verkan. För de djur som av medicinska skäl behandlats med hormoner finns regler med krav på karenstider innan djuren förs till slakt. Det bör tilläggas att import från USA av kött endast får ske av kött från icke hormonbehandlade djur.

Det ovan anförda innebär att utskottet anser att motionerna 1999/2000: MJ252 (fp) yrkande 6, 2000/01: MJ233 (c) yrkande 6, 2000/01: MJ257 (fp) yrkande 5, 2000/01: MJ711 (c) yrkande 16, 2000/01: Bo520 (mp) yrkande 3 och 2000/01: Sf274 (mp) yrkande 22 om märkning av kemikalier och av livsmedel med produktionsland, förekomst av hormoner, GMO m.m. inte bör föranleda någon vidare åtgärd från riksdagens sida.

Märkning av barnmat följer samma regler som inom EU gäller för livsmedel; bl.a. skall bästföredatum anges. Dessutom gäller direktiv nr 91/321/EEG om modersmjölksersättning och tillskottsning och direktiv nr 86/5/EEG om spannmålsbaserade livsmedel och barnmat för spädbarn och småbarn. Kraven på såväl märkning som sammansättning är mycket detaljerade. Härtill kan läggas att SLV under år 1999 utarbetade trycksaken Mat för spädbarn som består av en föräldrabroschyr och en broschyr för vårdpersonal. Med det anförda avstyrker utskottet motion 2000/01: MJ531 (s) i den mån den inte kan anses tillgodosedd.

Inom EU gäller enligt artikel 4 (konsumentinformation) i marknadsordningen för fiskeri- och vattenbruksprodukter att de produkter som saluförs till konsument i detaljhandeln skall innehålla information om artens handelsbeteckning (vetenskapligt namn eller beteckning), produktionsmetod (fångst vid havs- eller insjöfiske eller vattenbruk) och fångstzon (var fisken är fångad).

Artikel 4 träder i kraft den 1 januari 2002. Tillämpningsföreskrifter till denna artikel kommer att beslutas under år 2001. Marknadsordningen i övrigt trädde i kraft den 1 januari 2000.

För Nordens del fattade de nordiska fiskeriministrarna redan i augusti 1996 beslut om att påbörja ett arbete för att skapa ett nordiskt miljömärkningsalternativ. Inom det nordiska arbetet har en arbetsgrupp arbetat fram ett förslag till kriterier för miljömärkning av fisk som presenterades vid det nordiska fiskeriministermötet på Svalbard i augusti 2000. Sverige deltar aktivt i detta arbete. Parallellt med det nordiska arbetet finns sedan hösten 1998 ett kompletterande nationellt arbete under ledning av Fiskbranschens Riksförbund. Det nationella arbetet har resulterat i ett policy- och måldokument samt i en schematisk beskrivning av relevanta miljöaspekter som kan tjäna som underlag för ett kommande arbete med kriterier. Kommissionen har följt det nordiska arbetet som observatör och planerar att komma med ett meddelande under januari 2001. Detta meddelande kommer att ta upp handels- och marknadsaspekter, dvs. meddelandet kommer att bli ett komplement till den nya marknadsordningen vad gäller miljömärkning av vildfångad fisk. Odlad fisk kan sedan år 1999 miljömärkas enligt de principer som finns angivna i förordningen 1804/99 om ekologisk produktion av jordbruksprodukter. Syftet med kommissionens arbete är att skapa ett legalt ramverk för märkningen inom gemenskapen med regler för certifiering och ackreditering. Enligt vad utskottet inhämtat prioriterar regeringen denna fråga, och Sverige kommer att verka för att kommissionens meddelande behandlas under det svenska ordförandeskapet. Målsättningen är att beslut om någon form av rådsslutsatser om miljömärkning av fisk kan fattas vid fiskerådet i juni 2001. Med det anförda finner utskottet syftet med motion 2000/01:MJ418 (c) yrkande 4 om ursprungsmärkning av fisk och fiskprodukter tillgodosett. Motionen i denna del bör inte medföra någon ytterligare riksdagens åtgärd.

Hösten 1999 betonade utskottet att en tydlig märkning även av burägg skulle underlätta konsumenternas valmöjligheter och ansåg att regeringen därför skulle påskynda beredningsarbetet av Jordbruksverkets rapport till regeringen Värphöns, Lägesrapport 1999 (1999/2000:MJU5). Rapporten har bl.a. legat till grund för regeringens arbete inom EU i frågan. I december 2000 fattade rådet beslut om ändring i rådsförordningen (EEG) nr 1907/90 om vissa handelsnormer för ägg. Beslutet innebär att det märkningssystem som i dag är frivilligt, fr.o.m. den 1 januari 2004 blir obligatoriskt. Genom ett kodsystem skall såväl ägg som förpackningar märkas med producent, produktionsystem m.m. Under våren 2001 kommer ändringarna att följas av tillämpningsföreskrifter i förordningen 1274/91. Dessutom har kommissionen fått rådets uppdrag att före den 1 juli 2003 presentera en rapport om konsumtionsutvecklingen för ägg, läget i WTO-förhandlingarna om djurens välfärd och förhandlingarna om hygiendirektivet samt – på svenskt initiativ – de senaste rönen vad gäller tvättade ägg. Utifrån denna rapport skall kommissionen eventuellt presentera nya förordningsförslag som kan börja gälla fr.o.m. den 1 januari 2004. Ägg och förpackningar skall dessutom, på frivillig basis,

få märkas med vilket foder hönsen har utfodrats med. Med det anförda anser utskottet att syftet med motion 2000/01:MJ523 (m) yrkande 2 om obligatorisk märkning av ägg i väsentliga delar får anses tillgodosett.

S.k. funktionella livsmedel

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker motioner (s, m) om regler för s.k. funktionella livsmedel med hänvisning till det arbete med frågan som pågår inom EU och nationellt.

Utskottets ställningstagande

Frågan om s.k. funktionella livsmedel och gränsdragningen mellan livsmedel och läkemedel har under ett flertal år varit föremål för utskottets behandling (se bl.a. bet. 1999/2000:MJU5). Utskottet har uttalat sin positiva syn på utvecklandet av nya livsmedel med sammansättningar som kan bidra till en näringsriktig kost och på regeringens ambition att vara pådrivande i frågan inom EU och Codex Alimentarius.

I sitt arbete med att utforma en strategi för det fortsatta arbetet med produktspecifika påståenden på livsmedel uppdrog regeringen i november 1999 åt SLV att i samverkan med Läkemedelsverket och Konsumentverket utarbeta ett underlag för regeringens vidare arbete inom EU. Den 1 april 2000 överlämnade Livsmedelsverket (SLV) rapporten Livsmedel för hälsa och långt liv? – utredningen om produktspecifika hälsopåståenden till regeringen (SLV-rapport nr 6, 2000). Rapporten bereds i Regeringskansliet. Utredningens förslag innebär att nuvarande livsmedelslagstiftning bör ändras. Det gäller artikel 2.1 (b) i direktiv nr 79/112/EEG om märkning, presentation och reklam i fråga om livsmedel. I dag finns där ett förbud mot att tillskriva livsmedel egenskaper som förebygger, behandlar eller botar någon sjukdom eller antydning om sådana egenskaper. Enligt utredningen finns inget utrymme för en nationell reglering av ett godkännande av produktspecifika påståenden.

I kommissionens vitbok om livsmedelssäkerhet anges bl.a. att ett förslag till ändring av märkningsdirektivet (2000/13/EG) skall framläggas i juli 2001 med syfte att specificera villkor för användning av näringspåståenden och fysiologiska påståenden. Där aviseras också ett förslag om ändring i direktivet om vilseledande reklam (84/450/EG). Avsikten är att klargöra direktivets omfattning särskilt vad gäller reklampåståenden om livsmedel, hälsa och miljö. Enligt vad utskottet inhämtat föreslås dessutom i en nyligen slutförd utredning för kommissionens räkning (European Study on Nutritional, Health and Ethical Claims) att en informationskampanj skall genomföras för att utbilda konsumenter inom EU om sambandet mellan kost och hälsa. Härutöver vill utskottet erinra om att, sedan början av 1990-talet, riktlinjer för näringspåståenden är under utarbetande inom Codex Alimentarius märkningskommitté. Det senaste förslaget togs fram vid kommitténs möte i maj 2000.

Ytterligare en kommitté, Nutritionskommittén, arbetar med vetenskapliga kriterier för hälsopåståenden. Det kan tilläggas att SLV:s tidning Vår föda nr 6/2000 så gott som helt ägnas åt funktionella livsmedel.

Som utskottet tidigare och senast hösten 1999 uttalat (bet. 1999/2000:MJ5) finns det anledning för riksdagen att även fortsättningsvis noga följa utvecklingen på området. I avvaktan på resultatet av den verksamhet som pågår är utskottet inte nu berett att föreslå några slutgiltiga eller preciserade ställningstaganden från riksdagens sida. Med hänvisning härtill och till vad utskottet anfört ovan anser utskottet att motionerna 2000/01:MJ248 (s) yrkande 2, 2000/01:MJ256 (m) yrkande 16 och 2000/01:MJ526 (m) om införande av regler för s.k. funktionella livsmedel bör lämnas utan vidare åtgärd.

Dricksvatten

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker motioner (kd, c) om dricksvatten och utbildning av personal vid vattenverken med hänvisning till ramdirektivet för vatten och till reglerna om utbildning av personal vid vattenverken.

Utskottets ställningstagande

Det nyligen antagna ramdirektivet för vatten, 2000/60/EG, innebär bl.a. krav på att medlemsländerna till år 2003 skall redovisa vilka administrativa arrangemang som valts för upprättande av s.k. behöriga myndigheter för de olika vattendistrikten, hur dessa distrikt avgränsas geografiskt samt hur direktivet genomförs i den nationella lagstiftningen. Åtgärdsprogram och förvaltningsplaner skall vara upprättade senast år 2009. Genomförande av ramdirektivet kommer enligt utskottets mening att utgöra ett mycket viktigt redskap för att uppnå bl.a. miljökvalitetsmålet Grundvatten av god kvalitet. Utskottet har inhämtat att Miljödepartementet arbetar med direktiv för en utredning om administrationen av avrinningsdistrikten. Det arbete som pågår på området är enligt utskottets mening ägnat att i allt väsentligt tillgodose syftet med motion 2000/01:MJ533 (c) om en nationell analys av dricksvattentillgången och om hot mot vattenkvaliteten. Motionen bör inte medföra någon ytterligare åtgärd från riksdagens sida.

Enligt SLV:s dricksvattenkungörelse anges i de allmänna råden till 7 § att driftspersonal vid allmän anläggning är att betrakta som livsmedelspersonal och att det är av stor betydelse att personalen vid vattenverk har lämplig utbildning och kompetens för att sköta anläggningen. Därutöver krävs goda insikter i frågor som rör vattenhygien. När det gäller det närmare innehållet i gällande regler vill utskottet hänvisa till sitt uttalande hösten 1999 i betänkande 1999/2000:MJU5. Härutöver vill utskottet tillägga följande. Utbildning av lämplig personal när det gäller hantering av dricksvatten, t.ex. biomedicinska analytiker/laboratorieassistenter, miljö- och hälsoskyddsingenjörer och olika biologiska och tekniska utbildningar, finns i olika landsdelar. När det

gäller intern kompetensutveckling anordnar Naturvårdsverket och SLV tillgängliga kurser. Forskning kring olika aspekter på vattenkvalitet finns bl.a. vid Sveriges lantbruksuniversitet och Kungl. Tekniska högskolan. När det gäller forskning på området vill utskottet erinra om att det nya forskningsrådet för miljö, lantbruk och samhällsbyggande skall främja forskning för en ekologiskt hållbar utveckling och utveckla kunskaperna om de biologiska naturresurserna, mark- och vattenresurserna samt samhällets hållbara nyttjande av dessa resurser. Rådet skall även stödja forskning om miljövard och miljökonsekvenser. Det anförda innebär att utskottet avstyrker motion 1999/2000:MJ727 (kd) yrkande 7 om utbildning av personal vid vattenverken i den mån motionsyrkandet inte kan anses tillgodosett.

EU:s livsmedelsmyndighet

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker motioner (s, m, c, fp) om en gemensam livsmedelsmyndighet inom EU och om lokalisering av myndigheten.

Utskottets ställningstagande

Kommissionen lade i november 2000 fram förslag till en förordning om allmänna principer och krav för livsmedelslagstiftning, om inrättande av Europeiska livsmedelsmyndigheten och om förfaranden i frågor som gäller livsmedelssäkerhet (KOM (00) 716). Enligt förslaget skall myndigheten bl.a. fungera som ett medel för att tillämpa de allmänna principerna i livsmedelslagstiftningen, i synnerhet genom att utföra de riskvärderingar som är nödvändiga. Myndigheten bör vidare påta sig rollen av ett oberoende vetenskapligt centrum och utgöra en oberoende källa för information och riskkommunikation. Den nya myndigheten skall i första hand bidra med vetenskapliga riskvärderingar som underlag till övriga EU-institutioners beslut. Det är enligt förslaget också absolut nödvändigt att garantera myndighetens oberoende, höga vetenskapliga kompetens, öppenhet och effektivitet. Inrättande av en gemensam livsmedelsmyndighet kommer enligt utskottets mening att bli ett värdefullt hjälpmedel i EU:s arbete med frågor som rör livsmedelssäkerhet. Frågan om myndighetens befogenheter har varit föremål för ingående diskussioner i kommissionen och rådet, som gjort den bedömningen att upprättande av en överstatlig myndighet med långtgående befogenheter inte är önskvärt. Utskottet, som delar denna uppfattning, avstyrker därmed motionerna 2000/01:MJ233 (c) yrkande 7, 2000/01:K398 (fp) yrkande 25 delvis och 2000/01:U513 (m) yrkande 11.

När det gäller lokaliseringen av livsmedelsmyndigheten anförde jordbruksministern i ett frågesvar den 10 november 2000 (prot. 2000/01:25) att EU har verkat för att de myndigheter som inrättas skall fördelas rättvist mellan medlemsländerna. I sin egenskap av nya medlemmar har Sverige och Finland ännu inte någon EU-myndighet. Finlands regering visade tidigt ett

stort intresse för att livsmedelsmyndigheten skulle placeras i Finland och den svenska jordbruksministern har gett Finland sitt stöd för denna ståndpunkt. Enligt vad utskottet erfarit finns ännu inte något slutgiltigt ställningstagande inom EU vad gäller lokaliseringen. Frågan kan eventuellt bli föremål för fortsatta diskussioner i ministerrådet. Utskottet föreslår att motionerna 2000/01:MJ233 (c) yrkande 8 och 2000/01:MJ536 (s) om lokalisering av livsmedelsmyndigheten till Sverige tills vidare lämnas utan vidare åtgärd.

Småskalig livsmedelsproduktion

Utskottets förslag i korthet

Utskottet föreslår med anledning av motioner (v, c) ett tillkännagivande om en översyn av den småskaliga livsmedelsproduktionen. Med hänvisning till utskottets tillkännagivande avstyrker utskottet motioner (s, m, v, c) om mobila slakterier. Utskottet avstyrker även en motion (m) om besiktning av vilt.

Utskottets ställningstagande

Inom ramen för det landsbygdsprogram som gäller för perioden 2000–2006, insatsområde 2, kan stöd utgå bl.a. till förbättrad bearbetning och saluföring av vissa jordbruksprodukter. Stödet skall inriktas mot huvudsakligen två områden. Ett prioriterat område avser investeringar i livsmedelsindustrin som utvecklar högförädlade livsmedel av hög kvalitet med innovativ karaktär. Det andra prioriterade området avser den småskaliga livsmedelsförädlingen som bedöms ha betydande utvecklingsmöjligheter under den innevarande programperioden. Som regeringen anförde i skrivelsen En hållbar utveckling av landsbygden m.m. (skr. 1999/2000:14, bet. 1999/2000:MJU3) bidrar den småskaliga livsmedelsförädlingen aktivt till att underlätta och främja en diversifiering av näringslivet på landsbygden samt till en stärkt konkurrensförmåga i jordbruksföretagen. Stöd för investeringar i småskalig livsmedelsförädling kan även lämnas inom ramen för investeringsstöd till jordbruksföretag.

Minimikraven för miljö, hygien och djurskydd utgörs av de regler som anges i EG:s direktiv på berörda områden. På miljöområdet har direktivens regler inarbetats i miljöbalken och de författningar som har beslutats med stöd av balken. Direktivens hygienbestämmelser återfinns främst i SLV:s föreskrifter och allmänna råd. Frågor om köttbesiktning, krav på livsmedelslokaler, tillsynsavgifter m.m. regleras i huvudsak i livsmedelslagen (1971:511). Detaljföreskrifter utfärdas av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer. Bland annat gäller förordningen (1989:1110) om avgift för livsmedelstillsyn m.m. I Livsmedelsverkets författningssamling (SLVFS) finns ett flertal bestämmelser härom. Den viktigaste är SLVFS 1998:30 om avgifter för veterinära besiktningar och kontroller vid slakterier, styckningsanläggningar samt kyl- och fryshus. Avgiftsbestämmelserna grundas bl.a. på det s.k.

avgiftsdirektivet, 96/43/EG. Av ett frågesvar av jordbruksministern den 16 november 1999 och den 15 augusti 2000 framgår bl.a. att SLV fått i uppdrag att i samråd med Riksrevisionsverket göra en konsekvensanalys av förslagen i betänkandet Livsmedelstillsyn i Sverige (SOU 1998:61), särskilt vad gäller ett nytt avgiftssystem. Nuvarande avgiftssystem har kritiserats för att missgynna mindre anläggningar till förmån för större enheter. Analysen är nu färdigställd och ligger till grund för regeringens fortsatta arbete inom området livsmedelstillsyn. Jordbruksministern anförde vidare att Jordbruksdepartementet arbetar både nationellt och inom EU för att förenkla de generella villkoren för småföretagare, bl.a. för en småskalig livsmedelsindustri. Så sent som i januari 2001 uttalade jordbruksministern sin vilja att bättre än i dag stödja de små slakterierna. Hon uttalade också sin ambition att under Sveriges ordförandeskap driva fram en förändring av jordbrukspolitiken som gör det möjligt för de små slakterierna att erhålla stöd ur landsbygdsprogrammet (prot. 2000/01:58).

Vid en uppvaktning har utskottet tagit del av synpunkter från företrädare för Småskaliga slakteriers förening. Enligt föreningen minskar antalet småskaliga slakterier och den avgörande orsaken uppges vara kostnadsskäl. Denna utveckling står enligt utskottets mening dåligt i överensstämmelse med den utveckling av landsbygden och det förbättrade djurskydd som riksdag och regering i olika sammanhang sagt sig vilja främja. Regeringen bör därför i det fortsatta arbetet ägna särskild uppmärksamhet åt den småskaliga livsmedelsproduktionen. Regeringen bör för riksdagen redovisa förslag till åtgärder som bl.a. syftar till en förenkling av regelverket och skapar bättre förutsättningar för lokal och småskalig livsmedelsproduktion och främjar etablering av nya företag inom området. Därmed tillstyrker utskottet i huvudsak motionerna 1999/2000:MJ522 (c), 2000/01:MJ512 (c) yrkande 1 och 2000/01:MJ517 (v) yrkande 8.

I en allmän översyn av förutsättningarna för den småskaliga livsmedelsproduktionen skall enligt utskottets mening även de synpunkter på ett förändrat regelverk för mobila slakterier som förs fram i ett flertal motioner få sin belysning. Motionerna 1999/2000:MJ215 (c) yrkande 2, 1999/2000:MJ249 (s), 2000/01:MJ215 (m), 2000/01:MJ236 (s) och 2000/01:MJ517 (v) yrkande 9 bör därmed inte föranleda någon vidare åtgärd från riksdagens sida.

Enligt direktiv nr 92/45/EEG gäller om utsläppande på marknaden av viltkött m.m. att alla vilda djur fällda i jakt och avsedda för försäljning skall besiktigas av veterinär eller livsmedelshygienist. Även lokaler för förvaring av viltet måste godkännas. Direktivet medger inte undantag från dessa regler. Rent allmänt kan konstateras att de svenska reglerna för nedlagda djur avsedda för konsumtion i Sverige är betydligt mindre långtgående och endast omfattar älgkött för försäljning. I en rapport från kommissionen hösten 2000 konstateras att de svenska reglerna inte lever upp till direktivets krav. Tidigare i detta betänkande har utskottet uttalat sig till förmån för småskalig livsmedelsförädling. I arbetet med att stärka lokal och regional livsmedelsproduktion har småskalig förädling och försäljning även av kött från vilt sin

givna och betydelsefulla plats. Sätillvida delar utskottet synpunkterna i motion 2000/01: MJ540 (m) att regelverket bör vara så utformat att det låter sig anpassas till svenska förhållanden. Utskottet förutsätter emellertid att regeringen inom EU verkar för ett regelsystem som, givetvis med beaktande av hygienaspekter och annan hänsyn till folkhälsan, bättre än vad som är fallet i dag tar hänsyn till svenska förhållanden och till allmänhetens rättsuppfattning. Det anförda innebär att motionen bör lämnas utan vidare åtgärd.

Livsmedelssäkerhet

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker motioner (v, mp) om livsmedelssäkerhet, bl.a. fattigdomsbekämpning och jämställdhet i det globala arbetet för en ökad livsmedelssäkerhet samt ändrade matvanor. Utskottet hänvisar till det arbete på områdena som pågår i internationella sammanhang, inom EU och nationellt. Vidare föreslår utskottet att riksdagen avslår motioner (s, kd, c, fp) om skärpta regler för livsmedelssäkerheten inom EU, ändring av regelverket för enklare matställen, kommunal livsmedelstillsyn, centraliserad laboratorieverksamhet, en s.k. Livsmedels-Fass och omfattningen av Codex Alimentarius. Utskottet hänvisar bl.a. gällande regler och pågående arbete inom EU och till beredning inom Regeringskansliet.

Utskottets ställningstagande

Vid flera tidigare tillfällen och senast hösten 1999 har utskottet framhållit att globala miljö- och resursfrågor kräver allt större uppmärksamhet i livsmedelspolitiska sammanhang (bet. 1999/2000: MJU5). Utskottet redogjorde då för det arbete som i nationella och internationella forum pågår om kretslopps-baserade produktionssystem och en rättvis fördelning av jordens livsmedels-resurser. Våren 2000 behandlade utskottet ett antal motioner om förhandlingarna i Världshandelsorganisationen (WTO) på jordbruks- och miljöområdena (bet. 1999/2000: MJU14). Utskottet konstaterade bl.a. att det i ett väsentligt antal frågor finns en värdegemenskap mellan regeringens då aktuella skrivelse inför WTO-rundan och då aktuella motioner om bl.a. en mer offensiv attityd till jordbrukets multifunktionella betydelse, dvs. uppnående av olika samhällsmål såsom säkra livsmedel, livsmedelsförsörjning och miljö- och landsbygdsutveckling. I sammanhanget kan nämnas att kommissionen nyligen i form av ett meddelande har analyserat fiskesektorns betydelse i utvecklingsländer (KOM (2000) 724). Meddelandet syftar till att ge vägledning inför den framtida utformningen av EU:s utvecklingsprogram och pekar på nödvändigheten av att samordna de insatser som görs för fattigdomsbekämpning inom EU:s olika politikområden. I budgetpropositionen för år 2001, utgiftsområde 23, redogör regeringen för det världslivsmedelstoppmöte som anordnades av FAO i Rom år 1996. Vid toppmötet fastställde stats- och regerings-

chefer och andra regeringsmedlemmar från världens länder målet att minska världens svältande befolkning med hälften till år 2015 och att utveckla en hållbar livsmedelsproduktion för att kunna trygga livsmedelsförsörjningen för världens växande befolkning. En strategisk långtidsplan har arbetats fram som en uppföljning till toppmötet. Av propositionen framgår att regeringen lägger stor vikt vid ett aktivt svenskt deltagande i världslivsmedelstoppmötets uppföljningsarbete. I sammanhanget vill utskottet även hänvisa till en av Jordbruksverket nyligen framtagen rapport om WTO-förhandlingarnas betydelse för utvecklingsländerna. Med det anförda finner utskottet att syftet med motion 2000/01:MJ218 (v) yrkande 8 om ett prioritering från regeringens sida av fattigdomsbekämpning och jämställdhet får anses tillgodosett utan något riksdagens uttalande i frågan.

Utskottet delar i allt väsentligt de synpunkter som förs fram i motion 1999/2000:MJ547 (mp) om sambandet mellan såväl matvanor och folkhälsa som matvanor och de globala miljö- och resursfrågorna och i motion 2000/01:MJ218 (v) om vikten av kunskap om mat, miljö och rättvisa. Denna inställning kom bl.a. till uttryck hösten 1999 då utskottet behandlade ett antal motioner i frågan (bet. 1999/2000:MJU5). Härutöver vill utskottet erinra om den nationella handlingsplan för nutrition som år 1995 fastställdes av regeringen. I samverkan med berörda myndigheter och andra organisationer har Folkhälsoinstitutet och SLV utarbetat dokumentet Nationella mål och strategier för nutrition 1999–2004. Dokumentet, som bygger på den nationella handlingsplanen, anger inriktning och ansvar för de statliga myndigheternas nutritionsarbete. Ordet nutritionsarbete anges som ett sammanfattande begrepp för verksamhet kring mat och matvanor som syftar till bättre folkhälsa. Det förutsätts i dokumentet att miljöfrågor är en naturlig del av detta arbete. En annan grundläggande utgångspunkt är att arbetet skall präglas av att ut-satta grupper ges särskild uppmärksamhet. Härutöver arbetar SLV med projektet Ekologiska livsmedel och inventerar kunskapsläget när det gäller mat, miljö och hälsa. I sammanhanget vill utskottet även hänvisa till Nationella folkhälsokommitténs betänkande Hälsa på lika villkor – nationella mål för folkhälsan (SOU 2000:91) som bereds i Regeringskansliet och till kommissionens undersökning om matvanors samband med hälsa som kommer att avslutas inom kort. Med det anförda och med hänvisning till vad utskottet anförts ovan om global livsmedelssäkerhet finner utskottet syftet med motionerna 1999/2000:MJ547 (mp) yrkandena 1, 2 och 7 och 2000/01:MJ218 (v) yrkande 1 i allt väsentligt tillgodosett.

Enligt utskottets mening tillgodoser det ovan anförda i allt väsentligt syftet även med motion 1999/2000:MJ547 (mp) yrkandena 3 och 5 om behovet av en förändrad jordbruks- och miljöpolitik i syfte att främja hållbara matvanor.

Som utskottet ovan anförts lade kommissionen nyligen fram förslag till en förordning om allmänna principer och krav för livsmedelslagstiftning, om inrättande av Europeiska livsmedelsmyndigheten och om förfaranden i frågor som gäller livsmedelssäkerhet (KOM (2000) 71). I förslaget, som presenteras i form av en förordning, fastställs ett antal principer som skall beaktas vid

utarbetande av all livsmedelslagstiftning såväl på nationell nivå som på gemenskapsnivå. Bestämmelserna omfattar hela livsmedelskedjan från primärproduktion till slutkonsument. Även foderföretag som producerar foder åt livsmedelsproducerande djur omfattas av regelverket. Förslaget innehåller också en definition av begreppet livsmedel och tar upp frågor om bl.a. skydd av hälsa, försiktighetsprincipen, tillvaratagande av konsumenternas intressen, krav på livsmedelssäkerhet och fodersäkerhet, principerna för handel med livsmedel, internationella livsmedelsstandarder och principerna för insyn. Slutligen föreslås inrättande av en ny föreskrivande kommitté för livsmedelsäkerhet och djurhälsa.

Under det franska ordförandeskapet inleddes arbete med gemensamma regler för hygienkrav beträffande animaliska och andra livsmedel. Syftet är en bättre anpassning till skilda verksamheter och större flexibilitet med hänsyn till storlek, bransch, sortiment m.m. genom att bl.a. särskilja och göra tydligare reglerna för producentens ansvar och de regler som riktar sig direkt till myndigheter. Man arbetar med s.k. HACCP (Hazard Analysis Critical Control Points), dvs. hjälpmedel för att i egenkontrollen definiera vilka risker som kan finnas i verksamhet med livsmedelshandling. Sverige fortsätter arbetet under sitt ordförandeskap. Målsättningen är att arbetet skall vara slutfört under år 2002. Med det anförda finner utskottet syftet med motionerna 1999/2000: MJ252 (fp) yrkande 2, 1999/2000: N214 (c) yrkande 17, 1999/2000: U514 (kd) yrkande 9, 2000/01: MJ233 (c) yrkande 5, 2000/01: MJ243 (kd) yrkande 14, 2000/01: MJ257 (fp) yrkande 2, 2000/01: MJ543 (s) och 2000/01: K398 (fp) yrkande 25 delvis om skärpta regler för livsmedelssäkerheten inom EU, stärkning av konsumentintresset på livsmedelsområdet, barns hälsa och om avreglering av produktstandarder i allt väsentligt tillgodosett. Motionerna i dessa delar bör inte medföra någon ytterligare åtgärd från riksdagens sida.

Sedan betänkandet Livsmedelstillsyn i Sverige (SOU 1998:61) överlämnats till regeringen fick SLV regeringens uppdrag att vidare utreda vissa delar av betänkandet. I slutet av maj 2000 överlämnades verkets utredning Effektivare livsmedelstillsyn – förslag till arbetssätt, organisation och finansiering som nu bereds i Regeringskansliet. Utskottet förutsätter att regeringen snarast för riksdagen framlägger sådana förslag om livsmedelstillsynens organisation m.m. att kraven på en skärpt livsmedelskontroll kan tillgodoses. I det sammanhanget torde de frågor som tas upp i motion 2000/01: MJ233 (c) yrkande 9 om en livsmedelskontroll på kommunal nivå komma att få sin belysning. Motionen i aktuell del bör inte föranleda någon ytterligare åtgärd.

Enligt EU:s regler kan varje företag som motsvarar uppställda kvalitetskrav starta laboratorieverksamhet inom livsmedelssektorn, dvs. det råder i princip etableringsfrihet för livsmedelslaboratorier, och utskottet har inhämtat att av samtliga laboratorier i vårt land är alla utom ett privatägda. Innan etablering får ske måste laboratoriet emellertid beviljas ackreditering, en uppgift som i Sverige ankommer på SWEDAC, Styrelsen för ackreditering och tek-

nisk kontroll. Med det anförda avstyrker utskottet motion 2000/01:MJ541 (s) om en översyn av den centraliserade laboratorieverksamheten.

Utskottet har ingen annan uppfattning än motionärerna bakom motion 1999/2000:U512 (c) om vikten av lättillgänglig information till konsumenterna om livsmedlens kvalitet och innehåll. Senast våren 1998 (bet. 1998/99:JoU14) var utskottet inte berett att särskild förorda ett förslag från samma parti om en s.k. Livsmedels-Fass. Utskottet, vars inställning kvarstår, avstyrker därmed yrkande 16 i motion 1999/2000:U512 (c).

Med anledning av kravet i motion 2000/01:MJ529 (s) att Codex Alimentarius senast vid utgången av innevarande år bör omfatta alla svenska livsmedel vill utskottet erinra om att Codex Alimentarius är ett världsomfattande organ med drygt 165 medlemsländer. Det torde knappast behöva påpekas att Sverige deltar aktivt i arbetet med utformning och utveckling av Codex standarder. Med det anförda avstyrker utskottet motionen.

Genteknik

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker motioner (s, kd) om genteknik och gen-etik med hänvisning till det internationella arbetet på området och till Bioteknikkommitténs betänkande (SOU 2000:91) som bereds i Regeringskansliet.

Utskottets ställningstagande

Sverige har anslutit sig till och deltar aktivt i en rad internationella organisationer som behandlar frågor av intresse för den moderna biotekniken och dess utveckling. FN:s organ United Nations Environment Program (UNEP), vars syfte är att underlätta för olika länder att samarbeta om att skydda miljön, har inom sitt ansvarsområde flera avtal av intresse för den moderna biotekniken, bl.a. konventionen om biologisk mångfald och Agenda 21. Inom ramen för Food and Agriculture Organization (FAO) pågår förhandlingar som gäller bevarande och hållbart nyttjande av jordbruksväxternas genetiska resurser. Inom ramen för konventionen om biologisk mångfald har ett biosäkerhetsprotokoll förhandlats fram. Protokollet reglerar hur och på vilka villkor levande genetiskt förändrade organismer skall få transporteras över territorialgränser. Agenda 21 tar upp ett antal programområden som bör utvecklas för att säkra en miljöanpassad hantering av biotekniken, skapa tillit och förtroende hos allmänheten och främja utvecklingen av hållbara biotekniska tillämpningar. Ansvaret för uppföljningen av denna del av Agenda 21 ankommer på FN:s organ United Nations Industrial Development Organization (UNIDO). FAO:s kommission för genetiska resurser utarbetar riktlinjer för att maximera fördelarna och minimera nackdelarna med modern bioteknik. Riktlinjerna kommer att bygga på vetenskapliga fakta och ta hänsyn till hälsomässiga och miljömässiga såväl som etiska och socio-ekonomiska effekter.

I sitt betänkande Att spränga gränser – Bioteknikens möjligheter och risker (SOU 2000:103) lägger Bioteknikkommittén fram förslag om en svensk bioteknikpolitik i 21 punkter. Bland annat framhåller kommittén att det är väsentligt att det finns ett bättre underlag för riskbedömningar från försöksutsättningar än vad som finns för närvarande innan gentekniskt förändrade organismer släpps ut på marknaden. Försöksutsättningar av gentekniskt förändrade organismer i naturen bör därför genomföras och utvärderas på ett vetenskapligt godtagbart sätt för att bygga upp så mycket kunskap som möjligt. Vidare föreslår kommittén att avsiktlig utsättning av genetiskt förändrade organismer med antibiotikaresistentgener i miljön bör upphöra. Kommittén framhåller att den bioteknikrelaterade forskningen måste prioriteras. I betänkandet redovisas också de etiska normer som återspeglas i lagstiftning, i internationella deklARATIONER och i andra riktlinjer på bioteknikområdet. Betänkandet bereds inom Regeringskansliet. Med det anförda finner utskottet syftet med motion 2000/01:MJ537 (s) om översyn av regelverket för odling av genmodifierade organismer och om vikten av en bred forskning på området tillgodosett utan något riksdagens uttalande i frågan.

Vid ett par tidigare tillfällen och senast våren 2000 (bet. 1999/2000:MJU12) har utskottet behandlat motioner om en internationell konferens om gen-etik. Som utskottet då framhöll har det ingått i Bioteknikkommitténs uppdrag att bedöma långsiktiga förändringseffekter av den moderna biotekniken och att lämna förslag till en övergripande politik för området i ett internationellt perspektiv. Med hänvisning härtill och till vad utskottet i tillämpliga delar anför ovan avstyrker utskottet motion 2000/01:MJ504 (kd) om en internationell konferens om gen-etik.

Övriga frågor

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker motioner (s, m, c) om matkvalitet och måltidens betydelse, ett livsmedelsforskningsinstitut samt kvalitetsförbättring av svenskt oxkött. Utskottet hänvisar bl.a. till gällande regler inom EU och till pågående arbete på området.

Utskottets ställningstagande

Med anledning av motion 2000/01:MJ259 (c) yrkande 10 om måltidens betydelse vill utskottet erinra om att sedan år 1999 firas Måltidens Dag, ett initiativ från Riksnätet måltidens dag som bl.a. består av Centrum för tillämpad näringslära, ICA-handlarna, KF och Kungliga Skogs- och lantbruksakademien. Syftet är att lyfta fram måltiden som en lustfylld upplevelse och en positiv träffpunkt och därmed en viktig ingrediens i ett gott liv och att höja vardagsmåltidens status. Utskottet vill även erinra om regeringens redogörelse i budgetpropositionen för år 2001, utgiftsområde 23, för arbetet med att bilda en måltidsakademi med syfte att, med stöd av vetenskap och praktisk

erfarenhet, främja kunskaperna om måltiden. Med det anförda och med hänvisning till vad utskottet i tillämpliga delar anført ovan om sambandet mellan hälsa och matvanor avstyrks motionen i aktuell del i den mån den inte kan anses tillgodosedd.

Frågan om inrättande av ett livsmedelsforskningsinstitut i Kävlinge blev aktuell i samband med den då planerade nedläggningen av kärnkraftverket i Barsebäck. Enligt vad utskottet inhämtat bereds ärendet numera av VINNOVA, Verket för innovationssystem, inom Näringsdepartementets ansvarsområde. Med det anförda avstyrker utskottet motion 2000/01:MJ248 (s) yrkande 4 om behovet av ett institut om livsmedelsforskning och om institutets lokalisering.

Med hänvisning till vad utskottet i tillämpliga delar anført ovan under avsnittet om livsmedelssäkerhet avstyrks motion 1999/2000:MJ207 (m) om kvalitetsförbättring av det svenska oxköttet.

Reservationer

Utskottets förslag till riksdagsbeslut och ställningstaganden har föranlett följande reservationer. I rubriken anges inom parentes vilken punkt i utskottets förslag till riksdagsbeslut som behandlas i avsnittet.

1. Märkning av livsmedel (punkt 1)

av Gudrun Lindvall (mp).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att utskottets förslag under punkt 1 borde ha följande lydelse:

1. Riksdagen bifaller motionerna 2000/01:Bo520 yrkande 3 och 2000/01:Sf274 yrkande 22 samt avslår motionerna 1999/2000:MJ252 yrkande 6, 2000/01:MJ233 yrkande 6, 2000/01:MJ257 yrkande 5, 2000/01:MJ531 och 2000/01:MJ711 yrkande 16.

Ställningstagande

Allergier är ett växande samhällsproblem. Nästan hälften av alla barn har eller har haft symptom på astma eller allergi. En viktig faktor i sammanhanget är sannolikt det ökade bruket av kemikalier i samhället. Sverige bör vara ett föregångsland på området och det är därför viktigt att det upprättas långsiktiga program för bl.a. allergisanering. Det finns i dag behov av ökade kunskaper om livsmedelsallergier och av forskning om livsmedelstillsatser etc. En viktig åtgärd i sammanhanget är att tydligt innehållsdeklarera livsmedel och kemikalier. Regeringen bör verka för att innehållsdeklarationer på livsmedel och kemikalier förbättras.

2. Märkning av livsmedel (punkt 1)

av Eskil Erlandsson (c).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att utskottets förslag under punkt 1 borde ha följande lydelse:

1. Riksdagen bifaller motionerna 2000/01:MJ233 yrkande 6 och 2000/01:MJ711 yrkande 16 samt avslår motionerna 1999/2000:MJ252 yrkande 6, 2000/01:MJ257 yrkande 5, 2000/01:MJ531, 2000/01:Bo520 yrkande 3 och 2000/01:Sf274 yrkande 22.

Ställningstagande

För att underlätta för konsumenterna att välja bra mat är det angeläget att märkningen av livsmedel förbättras inom EU. Produktionsland skall framgå liksom huruvida livsmedlet innehåller genmodifierade produkter, antibiotika, hormoner, färgämnen eller andra tillsatser. Genom en positiv märkning stimuleras konsumenterna att köpa miljömärkta livsmedel. Detta främjar en miljö-

vänlig produktion och bidrar till att den gemensamma marknaden fungerar på ett bra sätt genom att signaler sänds till tillverkare om vad som efterfrågas. Centerpartiet kräver en konsekvent märkning av livsmedel och aktivt arbete inom EU för att underlätta konsumenters fria val. Detta bör ges regeringen till känna.

3. Obligatorisk märkning av ägg (punkt 3)

av Gudrun Lindvall (mp).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att utskottets förslag under punkt 3 borde ha följande lydelse:

3. Riksdagen bifaller motion 2000/01:MJ523 yrkande 2.

Ställningstagande

Inom EU pågår ett arbete för att ta fram ett märkningssystem för ägg. Sverige bör vara mycket aktivt i det arbetet. Kravet bör vara att märkningssystemet tydligt skall ge den information som konsumenterna efterfrågar. Av märkningen bör det därför framgå bl.a. om äggen kommer från hönor som gått i det fria eller suttit i burar. Därmed ansluter jag mig till synpunkterna och förslaget i motion 2000/01:MJ523 (m) yrkande 2.

4. S.k. funktionella livsmedel (punkt 4)

av Göte Jonsson (m), Ingvar Eriksson (m), Carl G Nilsson (m) och Catharina Elmsäter-Svärd (m).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 4 borde ha följande lydelse:

4. Riksdagen bifaller motionerna 2000/01:MJ248 yrkande 2, 2000/01:MJ256 yrkande 16 och 2000/01:MJ526.

Ställningstagande

I dag är möjligheten att marknadsföra funktionella livsmedel genom att göra produktspecifika hälsopåståenden begränsad, vilket verkar hämmande på utvecklingen. Det är därför både från konsument- och producentsynpunkt av stor vikt att Sverige snarast inför temporära bestämmelser för denna typ av livsmedel. Därigenom skapas möjligheter till välgrundad information till konsumenterna och rimliga förutsättningar för producenterna att marknadsföra dessa produkter. Ett förslag om produktspecifika påståenden finns redan framtaget av Stiftelsen Svensk Näringsforskning. Vi anser att detta förslag bör kunna utgöra grunden för sådana temporära bestämmelser och föreslår att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som anförs i motionerna 2000/01:MJ248 (s) yrkande 2, 2000/01:MJ256 (m) yrkande 16 och 2000/01:MJ526 (m).

5. Inrättande av en europeisk livsmedelsmyndighet (punkt 6)

av Eskil Erlandsson (c) och Harald Nordlund (fp).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 6 borde ha följande lydelse:

6. Riksdagen bifaller motionerna 2000/01:MJ233 yrkande 7 och 2000/01:K398 yrkande 25 delvis samt avslår motion 2000/01:U513 yrkande 11.

Ställningstagande

Eftersom livsmedelsprodukter är föremål för internationell handel, behövs regler och kontroller för att garantera produkternas kvalitet. De nationella myndigheterna på livsmedelsområdet kan inte var för sig göra detta. Den europeiska livsmedelsmyndighet som just nu håller på att införas bör därför ges befogenhet att kontrollera de nationella myndigheterna. I enlighet härmed bör livsmedelsmyndigheten, i likhet med t.ex. EU:s konkurrensmyndighet, också ges juridisk rätt att föreslå kommissionen sanktioner då någon nationell myndighet inte uppfyller sina åligganden. Vi föreslår därför att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som anförs i motionerna 2000/01:MJ233 (c) yrkande 7 och 2000/01:K398 (fp) yrkande 25 delvis.

6. Lokalisering av en europeisk livsmedelsmyndighet (punkt 7)

av Ulf Björklund (kd), Göte Jonsson (m), Ingvar Eriksson (m), Carl G Nilsson (m), Catharina Elmsäter-Svärd (m), Eskil Erlandsson (c), Harald Nordlund (fp) och Ester Lindstedt-Staaf (kd).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 7 borde ha följande lydelse:

7. Riksdagen bifaller motion 2000/01:MJ233 yrkande 8 samt avslår motion 2000/01:MJ536.

Ställningstagande

Vårt land har en lång tradition av god livsmedelskontroll och goda förhållanden i livsmedelsproduktionen. Vi har en sträng djurskyddslag och vi har målmedvetet arbetat för att utrota salmonella. Vissa uppfödningssätt som är tillåtna i andra länder är förbjudna i vårt land, och Sverige och svenska bönder är i många avseenden föredömen för övriga EU-länder. Mot bakgrund av dessa förhållanden är enligt vår mening Sverige ett mycket lämpligt alternativ för en lokalisering av EU:s livsmedelsmyndighet. Därmed ansluter vi oss till synpunkterna i motion 2000/01:MJ233 (c) yrkande 8 att regeringen aktivt bör verka för ett sådant beslut.

7. Besiktning av vilt (punkt 10)

av Göte Jonsson (m), Ingvar Eriksson (m), Carl G Nilsson (m) och Catharina Elmsäter-Svärd (m).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 10 borde ha följande lydelse:

10. Riksdagen bifaller motion 2000/01:MJ540.

Ställningstagande

Enligt direktiv nr 92/45/EEG gäller om utsläppande på marknaden av viltkött m.m. att alla vilda djur fällda i jakt och avsedda för försäljning skall besiktigas av veterinär eller livsmedelshygienist. Även lokaler för förvaring av viltet måste godkännas. Direktivet medger inte undantag från dessa regler. Rent allmänt kan konstateras att de svenska reglerna för nedlagda djur avsedda för konsumtion i Sverige är betydligt mindre långtgående och endast omfattar älgkött för försäljning. I en rapport från kommissionen hösten 2000 konstateras att de svenska reglerna inte lever upp till direktivets krav. I arbetet med att stärka lokal och regional livsmedelsproduktion har småskalig förädling och försäljning även av kött från vilt sin givna och betydelsefulla plats. Som anförs i motion 2000/01:MJ540 (m) bör regelverket vara så utformat att det låter sig anpassas till svenska förhållanden. Det är inte rimligt med en byråkrati som kräver att till varje jaktlag måste rekryteras en besiktningveterinär i det fall nedlagt småvilt skall ätas av annan än jaktlaget. En sådan besiktning skulle innebära att kostnaderna för jakten blir oöverstigliga. Därmed blir också tillgången på viltfågel och annat småvilt förbehållen en mycket begränsad krets av köpstarka hushåll. Vi anser att regeringen inom EU med kraft och stor bestämdhet bör verka för ett regelsystem som, givetvis med beaktande av hygienaspekter och annan hänsyn till folkhälsan, bättre än vad som är fallet i dag tar hänsyn till svenska förhållanden och till allmänhetens rättsuppfattning.

8. Global livsmedelssäkerhet m.m. (punkt 11)

av Jonas Ringqvist (v) och Kjell-Erik Karlsson (v).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 11 borde ha följande lydelse:

11. Riksdagen bifaller motion 2000/01:MJ218 yrkandena 1 och 8.

Ställningstagande

Vi har alla ansvar för att genom förändrade konsumtionsmönster och omläggning av produktionen bidra till en rättvis global livsmedelsförsörjning. En del av den förändring som måste genomföras är minskning av användningen av spannmål och proteinfoder inom animalieproduktionen. För att öka den allmänna kunskapen i dessa frågor och stimulera till en socialt och ekologiskt hållbar konsumtion av livsmedel bör regeringen initiera en informationskam-

panj om mat, miljö och rättvisa. Kampanjen bör genomföras i nära samarbete med forskarvärlden och folkrörelserna. Riksdagen bör således bifalla motion 2000/01:MJ218 (v) yrkande 1.

Förutom de ekologiska hindren för en öppnare världsmarknad för jordbruksprodukter finns också ett antal sociala och ekonomiska hinder för att fattiga bönder i u-länder skall kunna dra nytta av en ökad världshandel. Bland annat fokuseras diskussionen om frihandel med jordbruksprodukter i dag framför allt på jordbrukssubventioner och tull- och kvot hinder. Den kritik som framförs i sammanhanget måste givetvis tas på allvar, men övriga problem, såsom fattigdom och brist på jämställdhet, kommer ofta i skymundan. Som anförs i motion 2000/01:MJ218 (v) borde det vara Sveriges uppgift att, som ett progressivt land i utvecklingsfrågor, sätta dessa och andra frågor om fattigdomsbekämpning och jämställdhet överst på dagordningen i arbetet för ökad livsmedelssäkerhet. Riksdagen bör således bifalla yrkande 8 i motionen.

9. Resurssnål livsmedelsproduktion (punkt 12)

av Gudrun Lindvall (mp).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att utskottets förslag under punkt 12 borde ha följande lydelse:

12. Riksdagen bifaller motion 1999/2000:MJ547 yrkandena 2, 3 och 5.

Ställningstagande

Rapporten *Ett första steg mot hållbara matvanor*, utgiven av Centrum för Tillämpad Näringslära, Stockholms läns landsting, visar tydligt att vi, för att kunna uppfylla internationella och nationella miljömål, måste förändra våra kostvanor. En sådan förändring kräver ett jordbruk med riktning mot ekologisk livsmedelsproduktion. Detta kommer att kräva ytterligare styrmedel i form av skatter på handelsgödsel och bekämpningsmedel men också ökat stöd till det ekologiska jordbruket. Inom miljöpolitiken krävs förändringar såväl vad gäller användning av fossila bränslen, både för transporter och framställning av handelsgödsel, som av inriktningen av livsmedelskedjan i dess helhet. Riksdagen bör således bifalla motion 1999/2000:MJ547 (mp) yrkandena 2, 3 och 5.

10. Förändrade matvanor (punkt 13)

av Gudrun Lindvall (mp).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att utskottets förslag under punkt 13 borde ha följande lydelse:

13. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som framförts i reservation 10. Därmed bifaller riksdagen delvis motion 1999/2000:MJ547 yrkandena 1 och 7.

Ställningstagande

Under 1900-talet har livsmedelskedjan utvecklats till en mycket omfattande och resurskrävande hantering. Sammantaget utgör livsmedelskedjan en av våra stora miljöbelastare som bidrar till alla de stora miljöhoten, såväl i vårt land som globalt. I rapporten *Ett första steg mot hållbara matvanor* tas upp frågor om livsmedelskedjans, och därmed också våra matvanors, påverkan på miljön. Sammantaget konstateras att våra konsumtionsmönster när det gäller livsmedel inte är långsiktigt hållbara och måste förändras. Bland annat skall maten tillfredsställa primära behov och ge förutsättningar för god hälsa och minska riskerna för kostrelaterade sjukdomar. Valet av livsmedel skall eliminera eller minska miljöproblemen och hotet mot den biologiska mångfalden. Även etiska aspekter och konsumenternas krav på livsmedelssäkerhet och tillräcklig information måste beaktas. I rapporten framläggs också ett antal förslag som visar i vilken riktning matvanorna och därmed utbudet av livsmedel måste förändras. Vad som anförts i motion 1999/2000:MJ547 (mp) yrkandena 1 och 7 om nödvändigheten av förändring av våra matvanor i enlighet med rapporten och om en nationell kostrådgivning till förmån för hållbara matvanor bör ges regeringen till känna.

11. Kommunal livsmedelskontroll (punkt 15)

av Eskil Erlandsson (c).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att utskottets förslag under punkt 15 borde ha följande lydelse:

15. Riksdagen bifaller motion 2000/01:MJ233 yrkande 9.

Ställningstagande

Som anføres i motion 2000/01:MJ233 (c) har regeringen ännu inte framlagt förslag till riksdagen om förstatligande av livsmedelstillsynen. Centerpartiet vill emellertid redan nu slå fast att ett förstatligande av tillsynen i enlighet med SLV:s rapport 9-2000 inte är att föredra. En statlig tillsyn skulle enligt vår mening försämra kontakterna mellan tillsynsmyndighet, näringsidkare och andra som tillsynsmyndigheterna kontrollerar. Betydelsefull lokalkännedom skulle gå förlorad samtidigt som många skulle uppleva kontakterna med myndigheterna som mer komplicerade. En sådan utveckling är inte till gagn för livsmedelstillsynen. Jag ansluter mig således till kravet i motionens yrkande 9 att livsmedelstillsynen skall bibehållas på kommunal nivå.

12. Genteknik (punkt 19)

av Ulf Björklund (kd) och Ester Lindstedt-Staaf (kd).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 19 borde ha följande lydelse:

19. Riksdagen bifaller motion 2000/01: MJ504 samt avslår motion 2000/01: MJ537.

Ställningstagande

Hastigheten i den gentekniska utvecklingen är svindlande hög. Vad som i går var science fiction är i dag verklighet. Av flera skäl är den gentekniska utvecklingen en angelägenhet för världssamfundet. Risker för rashygieniska projekt, möjligheten att överföra DNA från/till människa och andra organismer och frågor om genetisk integritet måste betraktas som människorättsfrågor. Med tanke på konsekvenserna för djur och växter av genetisk modifiering är det även en internationell angelägenhet hur genmanipulerade organismer skall användas och kontrolleras. Som anförts i motion 2000/01: MJ504 (kd) bör Sverige aktivt verka för en internationell konferens om gen-etik, lämpligen i FN:s regi.

Särskilda yttranden

1. Obligatorisk märkning av ägg

Jonas Ringqvist (v) och Kjell-Erik Karlsson (v) anför:

Inom EU pågår arbete för att ta fram ett märkningssystem för ägg. Vi har därför valt att inte reservera oss i denna fråga men vill ändå framhålla betydelsen av att Sverige är mycket aktivt i arbetet på detta område. Kravet bör vara att märkningssystemet tydligt skall ge den information som konsumenterna efterfrågar. Av märkningen bör därför klart framgå bl.a. om äggen kommer från hönor som uppfötts i det fria eller i burar. Givetvis måste märkningen vara obligatorisk. Vi anser dessutom att Sverige bör gå före och införa systemet nationellt innan det införs i övriga EU-länder i den mån det gemensamma införandet dröjer.

2. Dricksvatten

Ulf Björklund (kd) och Ester Lindstedt-Staaf (kd) anför:

Sedan motion 1999/2000:MJ727 (kd) skrevs har EU i juni 2000 antagit ett ramdirektiv för vatten. Grundtanken i motionen sammanfaller med direktivet. Kristdemokraterna har i flera år motionerat om behovet av kvalificerad yrkesutbildning för personal vid vatten- och avloppsverken. Dagens va-verk liknar alltmer processindustrier, och i framtiden kommer den bilden att förstärkas. Datatekniken blir helt outhärlig i driften och som uppföljnings- och planeringsinstrument, och det är numera en avancerad balansakt att framställa och distribuera dricksvatten. De närmaste åren kommer ett stort antal anställda att lämna branschen på grund av ålder. Enligt branschens egen uppfattning är gymnasie- och högskoleutbildade ungdomar framtidens rekryteringsbas. Utskottet har tidigare inte tillmötesgått Kristdemokraternas krav på utbildning av personal vid vattenverken. Det nya forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsplanering bör dock kunna medverka till sådan utbildning. Enligt vår uppfattning ger utskottet i detta betänkande en god beskrivning av utbildningen på området.

3. Skärpta regler för livsmedelssäkerheten inom EU

Ulf Björklund (kd) och Ester Lindstedt-Staaf (kd) anför:

Livsmedel är inte bara en fråga om pris och näringsämnen. För Kristdemokraternas del handlar det också om kvalitetssäkring, djurhållning och öppna landskap. Konsumenterna har ett växande intresse av en fortsatt inhemsk produktion av livsmedel som utgår från miljö- och djurhållningsmässigt goda villkor. Kostens innehåll och säkra livsmedel är viktiga frågor inför framtiden både nationellt och internationellt. En fungerande marknadsekonomi förutsätter kunniga och kritiska konsumenter som har möjlighet att göra medvetna val

och etiska ställningstaganden. Konsumenterna skall också genom medvetna val av livsmedel ha möjlighet att påverka sin hälsa. Allt detta ställer krav på ursprungsmärkning, fullständig innehållsdeklaration, märkning av genmodifierade varor m.m. Härutöver behöver unga människors ställning som medvetna konsumenter stärkas.

BILAGA

Förteckning över behandlade förslag

Motioner från allmänna motionstiden 1999

1999/2000:MJ207 av Bertil Persson (m) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om behovet av kvalitetsförbättring av det svenska oxköttet.

1999/2000:MJ215 av Kenneth Johansson (c) vari yrkas

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om mobila slakterier.

1999/2000:MJ249 av Per-Olof Svensson m.fl. (s) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att ett nytt regelverk för gårdsslakterier med primärproduktion tas fram.

1999/2000:MJ252 av Harald Nordlund och Lennart Kollmats (fp) vari yrkas

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om en skärpning av livsmedelslagstiftningen i EU,

6. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om krav på märkning av importerat hormonkött.

1999/2000:MJ522 av Lena Ek och Agne Hansson (c) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om dispens för småskalig livsmedelsproduktion.

1999/2000:MJ547 av Gudrun Lindvall m.fl. (mp) vari yrkas

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om nödvändigheten av att ändra våra matvanor i enlighet med rapporten,

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om behovet av att göra hela livsmedelskedjan resurssnål,

3. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att förändra jordbrukspolitiken i syfte att främja hållbara matvanor,

5. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att ändra miljöpolitiken i syfte att främja hållbara matvanor,

7. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om nationell kostrådgivning till förmån för hållbara matvanor.

1999/2000:MJ727 av Ester Lindstedt-Staaf m.fl. (kd) vari yrkas

7. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om utbildning av personal vid vattenverken.

1999/2000:N214 av Lennart Daléus m.fl. (c) vari yrkas

17. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om flexiblare lagstiftning för enklare matställen.

1999/2000:U512 av Marianne Andersson m.fl. (c) vari yrkas

16. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om en förteckning över tillsatser i livsmedel, en s.k. Livsmedels-Fass.

1999/2000:U514 av Holger Gustafsson m.fl. (kd) vari yrkas

9. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om avreglering av produktstandarder.

Motioner från allmänna motionstiden 2000

2000/01:MJ215 av Berit Adolffsson (m) vari föreslås att riksdagen fattar följande beslut: Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om att förändra regelverket för mobila slakterier.

2000/01:MJ218 av Gudrun Schyman m.fl. (v) vari föreslås att riksdagen fattar följande beslut:

1. Riksdagen begär att regeringen genomför en informationskampanj om mat, miljö och rättvisa enligt vad i motionen anförts.

8. Riksdagen begär att regeringen skall verka för att frågor om fattigdomsbekämpning och jämställdhet sätts överst på dagordningen i arbetet för en ökad livsmedelssäkerhet.

2000/01:MJ233 av Lennart Daléus m.fl. (c) vari föreslås att riksdagen fattar följande beslut:

5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om att Sverige måste vara pådrivande för att se till att EU sätter barnens hälsa i förgrunden för sin livsmedelspolitik.

6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om en konsekvent märkning av livsmedel och aktivt arbete inom EU för att underlätta konsumenternas fria val.

7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om införandet av en gemensam livsmedelsmyndighet med befogenheter på EU-nivå.

8. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om att förlägga EU:s livsmedelsmyndighet i Sverige.

9. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om fortsatt livsmedelstillsyn på kommunal nivå.

2000/01:MJ236 av Anne Ludvigsson (s) vari föreslås att riksdagen fattar följande beslut: Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om mindre slakteriers förutsättningar och stöd för utveckling av mobila slakterier.

2000/01:MJ243 av Alf Svensson m.fl. (kd) vari föreslås att riksdagen fattar följande beslut:

14. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om konsumentintresset inom livsmedelsområdet.

2000/01:MJ248 av Marie Granlund m.fl. (s) vari föreslås att riksdagen fattar följande beslut:

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om regler för functional food.

4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om behov och lokalisering av livsmedelsforskningsinstitut.

2000/01:MJ256 av Ingvar Eriksson m.fl. (m) vari föreslås att riksdagen fattar följande beslut:

16. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om s.k. functional foods.

2000/01:MJ257 av Harald Nordlund och Lennart Kollmats (fp) vari föreslås att riksdagen fattar följande beslut:

2. Riksdagen begär att regeringen i EU verkar för ett europeiskt kontrollsystem för mat och en basnivå för livsmedelssäkerheten.

5. Riksdagen begär att regeringen inom EU driver kravet på märkning av importerat hormonkött.

2000/01:MJ259 av Sven Bergström (c) vari föreslås att riksdagen fattar följande beslut:

10. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om matkvalitet och måltidens betydelse.

2000/01:MJ418 av Åsa Torstensson m.fl. (c) vari föreslås att riksdagen fattar följande beslut:

4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om ursprungsmärkning av fisk och fiskprodukter.

2000/01:MJ504 av Mikael Oscarsson (kd) vari föreslås att riksdagen fattar följande beslut: Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om att Sverige aktivt bör verka för att få till stånd en internationell konferens om gen-etik, gärna i FN:s regi.

2000/01:MJ512 av Åsa Torstensson (c) vari föreslås att riksdagen fattar följande beslut:

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om att livsmedelslagstiftningen och dess tillämpningar för småskalig livsmedelsförädling bör ses över i syfte att underlätta näringsverksamhet för bl.a. skärgården.

2000/01:MJ517 av Jonas Ringqvist m.fl. (v) vari föreslås att riksdagen fattar följande beslut:

8. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening att regeringen skall underlätta för den som vill starta en småskalig livsmedelsförädling i enlighet med vad som anförts i motionen.

9. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om mobila slakterier.

2000/01:MJ523 av Marietta de Pourbaix-Lundin (m) vari föreslås att riksdagen fattar följande beslut:

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om en obligatorisk märkning av ägg.

2000/01:MJ526 av Inga Berggren och Anna Åkerhielm (m) vari föreslås att riksdagen fattar följande beslut:

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att omedelbart införa temporära bestämmelser för s.k. functional food.

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om att de av Stiftelsen Svensk Näringsforskning (numera SNF Swedish Nutrition Foundation) framtagna förslagen bör kunna utgöra grunden i dessa regler.

2000/01:MJ529 av Håkan Juholt m.fl. (s) vari föreslås att riksdagen fattar följande beslut: Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att Codex Alimentarius bör omfatta alla svenska livsmedel redan år 2001.

2000/01:MJ531 av Mona Berglund Nilsson och Lisbet Calner (s) vari föreslås att riksdagen fattar följande beslut: Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att bättre tydliggöra konsumentinformationen på den svenska barnmaten.

2000/01:MJ533 av Lena Ek (c) vari föreslås att riksdagen fattar följande beslut:

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om nationell analys av tillgång till dricksvatten.

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om hot mot vattenkvaliteten särskilt i Stockholmsområdet.

2000/01:MJ536 av Karin Olsson m.fl. (s) vari föreslås att riksdagen fattar följande beslut: Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att förlägga EU:s livsmedelsmyndighet till Blekinge län.

2000/01:MJ537 av Birgitta Ahlqvist och Lennart Klockare (s) vari föreslås att riksdagen fattar följande beslut:

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om en översyn av regelverket som i dag reglerar beslutsgången vad avser odling av genmodifierade organismer.

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om vikten av att en bred forskning om genetiskt modifierade organismer bedrivs.

2000/01:MJ540 av Carl G Nilsson (m) vari föreslås att riksdagen fattar följande beslut: Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om besiktning av vilt.

2000/01:MJ541 av Barbro Hietala Nordlund m.fl. (s) vari föreslås att riksdagen fattar följande beslut: Riksdagen tillkännager för regeringen som sin

mening vad i motionen anförs om en översyn av den centraliserade laboratorieverksamheten.

2000/01:MJ543 av Agneta Lundberg m.fl. (s) vari föreslås att riksdagen fattar följande beslut: Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om krav på branschintyg vad gäller erforderliga kunskaper när det gäller grundläggande regler för livsmedelshantering och livsmedelslagstiftning.

2000/01:MJ711 av Lennart Daléus m.fl. (c) vari föreslås att riksdagen fattar följande beslut:

16. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om en konsekvent märkning och aktivt arbete inom EU för att minska antibiotikaanvändning och genmodifiering av livsmedel.

2000/01:Bo520 av Thomas Julin m.fl. (mp) vari föreslås att riksdagen fattar följande beslut:

3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om förbättrad innehållsdeklaration på livsmedel och kemikalier.

2000/01:K398 av Lars Leijonborg m.fl. (fp) vari föreslås att riksdagen fattar följande beslut:

25. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om livsmedelssäkerhet.

2000/01:U513 av Bo Lundgren m.fl. (m) vari föreslås att riksdagen fattar följande beslut:

11. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att upprätta en gemensam livsmedelsmyndighet inom EU.

2000/01:Sf274 av Matz Hammarström m.fl. (mp) vari föreslås att riksdagen fattar följande beslut:

22. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om förbättrad innehållsdeklaration på livsmedel och kemikalier.